

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪД ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

ЧЕТВЪРТО ОТДЕЛЕНИЕ

ДЕЛО ПРЕШЕР СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(жалба № 6767/04)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

7 юни 2011 г.

ВЛЯЗЛО В СИЛА

07/09/2011г.

*Това решение е влязло в сила на основание чл. 44 ал. 2 от Конвенцията.
Възможно е да претърпи редакционни промени.*

По делото на Прешер срещу България,

Европейският съд по правата на човека (Четвърто отделение), заседаващ в следния състав:

Николас Браца (Nicolas Bratza), *Председател*,

Лех Гарлицки (Lech Garlicki),

Лиляна Мийович (Ljiljana Mijović),

Пейви Хирвеле (Päivi Hirvelä),

Леди Бианку (Ledi Bianku),

Здравка Калайджиева,

Небойша Вучинич (Nebojša Vučinić), *съдии*,

и Фатош Арачи (Fatoş Araci), *заместник-секретар на отделението*,

след проведено закрито заседание на 17 май 2011 г.,

се произнесе със следното решение, постановено на същата дата:

ПО ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е образувано по жалба (№ 6767/04) срещу Република България, подадена на 16 февруари 2004 г. в Съда на основание чл. 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи („Конвенцията“) от българката, г-жа Белла Асенова Прешер („жалбоподателката“).

2. Жалбоподателката се представлява от г-жа Г. Йонкова – адвокат, практикуващ в София. Българското правителство („Правителството“) се представлява от своя агент, г-жа Р. Николова от Министерството на правосъдието.

3. Жалбоподателката твърди по-конкретно, че наказателното производство срещу нея е продължило твърде дълго, че наложената ѝ забрана да пътува докато трае производството е неоснователна и че произтичащата от това намеса в семейния ѝ живот е прекомерна.

4. На 10 септември 2008 г. председателят на Пето отделение решава да уведоми правителството за жалбата. Решено е също така жалбата да се разгледа по същество едновременно с разглеждането на нейната допустимост (чл. 29 от Конвенцията). Впоследствие делото е разпределено на Четвърто отделение.

ФАКТИТЕ

I. ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО

5. Жалбоподателката е родена през 1962 г. и живее в Хановер. Омъжена е за германец от 1996 г.

A. Наказателното производство срещу жалбоподателката

6. На 18 септември 1992 г. срещу жалбоподателката, която към този момент живее в Германия, е образувано предварително производство по подозрение за издаване на фалшиви чекове. На 28 септември 1992 г. задочно са ѝ повдигнати обвинения и е разпоредено да бъде задържана под стража. Издадена е заповед за ареста ѝ и производството е спряно.

7. Жалбоподателката научава за образуваното срещу нея производство на неопределена дата в края на 1995 г. по време на телефонен разговор с представител на българската прокуратура. На 14 декември 1995 г. е задържана от германската полиция във връзка с образувано срещу нея производство за екстрадиция. По-късно е освободена. На 13 март 1998 г. германските власти решават да я екстрадират. На 5 октомври 1998 г. е поканена да се яви пред българските власти в срок до 26 октомври 1998 г., но тя не се явява. На 12 декември 1998 г. жалбоподателката е екстрадирана в България и е настанена в затвора в Сливен.

8. Наказателното производство е възобновено на 29 януари 1999 г. На 17 май 1999 г. срещу нея отново са повдигнати обвинения и е проведен разпит.

9. На 9 юли 1999 г. Софийска районна прокуратура прекратява наказателното производство срещу нея, като приема, че обвинението не е доказано.

10. Както изглежда, след това жалбоподателката се връща в Германия.

11. На 11 октомври 2001 г. Софийска градска прокуратура отменя постановлението от 9 юли 1999 г. и връща делото за допълнително разследване.

12. На 2 юли 2002 г. жалбоподателката пътува за България и е задържана на летище Варна. На следващия ден е уведомена, че производството срещу нея е възобновено и е проведен разпит. Освобождават я под гаранция на 11 юли 2002 г.

13. През периода от 3 декември 2002 г. до 4 юни 2004 г. следователят два пъти предлага производството да бъде прекратено, но СГП разпорежда допълнително разследване и по-късно изпраща делото на Окръжната прокуратура в гр. Сливен. С постановление от 2 юли 2004 г. Окръжната прокуратура в Сливен прекратява

наказателното производство и връща делото на Софийската районна прокуратура. Възниква спор относно компетентната да разгледа делото прокуратура, разрешен от Апелативната прокуратура в гр. Бургас на 9 ноември 2004 г., която отменя постановлението от 2 юли 2004 г. и приема, че компетентна да разгледа делото е Софийска градска прокуратура.

14. Междувременно, на 14 октомври 2004 г., жалбоподателката прави искане на основание чл. 239а от НПК делото да бъде разгледано от съда. На 3 декември 2004 г. прокуратурата изпраща преписката в Софийски районен съд. Както изглежда, възниква спор за подсъдност между СРС и СГС, който е разрешен на 7 февруари 2005 г.

15. На 18 февруари 2005 г. районният съд кани СГП да внесе обвинителен акт срещу жалбоподателката в срок от два месеца. Както изглежда, това е направено на неопределена дата през 2005 г.

16. На 26 октомври 2007 г. районният съд прекратява производството срещу жалбоподателката на основание изтекла давност.

В. Забраната за напускане на страната

17. На 22 юли 2002 г. СГП налага забрана на жалбоподателката да напуска територията на България без разрешение.

18. През 2002 г. жалбоподателката прави две искания да ѝ бъде разрешено да замине за Германия, за които получава отказ от страна на СГП, съответно на 27 септември и 12 декември 2002 г.

19. На 13 май 2003 г. жалбоподателката отново иска разрешение да пътува за Германия, като заявява, че съпругът ѝ е болен. Тя представя медицински удостоверения. На 15 май 2003 г. СГП отхвърля искането ѝ. Прокурорът заявява, че изтъкнатите от жалбоподателката семейни причини не са основание за временно премахване на забраната да пътува. Също така той отбелязва, че делото е с фактическа и правна сложност и е необходимо допълнително разследване. Освен това прокурорът смята, че не бива да се изключва опасността жалбоподателката да се укрие, като сочи производството за екстрадиция от 1995-98 г.

20. Следващо искане на жалбоподателката е отхвърлено на 14 август 2003 г. Отказът е потвърден от СГС на 29 август 2003 г.

21. На 10 декември 2003 г. жалбоподателката отново иска да ѝ бъде разрешено да посети Германия за един месец, за да прекара празниците със семейството си. Тя изтъква довода, че никога не е възпрепятствала разследването. На 12 декември 2003 г. СГП отново отхвърля искането ѝ. След като тя обжалва, на 31 декември 2003 г. СГС потвърждава отказа, като се обосновава, че има опасност жалбоподателката да не се завърне в България, което допълнително ще

забави наказателното производство. Съдът отбелязва, че получените се между 1992 и 2001 г. забавяния се дължат изключително на поведението на жалбоподателката.

22. Както изглежда, жалбоподателката е направила още едно безуспешно искане за разрешение да пътува на неизвестна дата през 2004 г.

23. Не е налице информация дали жалбоподателката е искала премахване на забраната след 29 април 2006 г., когато влиза в сила Наказателно-процесуалният кодекс от 2005 г. Тя заявява, че районният съд ѝ е разрешил два пъти след 8 август 2006 г. да посети семейството си в Германия.

24. Забраната за напускане на страната е отменена на 26 октомври 2007 г. при прекратяването на наказателното производство.

II. ПРИЛОЖИМО ВЪТРЕШНО ПРАВО И ПРАКТИКА

A. Чл. 239а от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК) от 1974 г.

25. С изменение от юни 2003 г. се въвежда нов чл. 239а от НПК, който предвижда възможност обвиняемият да иска от съда да разгледа делото му в случай, че предварителното производство не е завършило в рамките на законовия срок (две години за разследвания по обвинения за тежки престъпления и една година за всички други случаи).

B. Забрана за напускане на страната

26. Чл. 35, ал. 1 от Конституцията от 1991 г. предвижда: „Всеки има право ... страната и да напуска нейните предели“ и това право „може да се ограничава само със закон, за защита на националната сигурност, народното здраве и правата и свободите на други граждани“.

27. Съобразно чл. 153а, ал. 1 от НПК от 1974 г., в сила до април 2006 г., прокурорът има право да забрани на обвиняемия за умишлено престъпление, за което се предвижда лишаване от свобода, да напуска пределите на Република България, освен с негово разрешение. До април 2006 г. тези решения не подлежат на съдебен контрол. При направено искане за разрешение за пътуване на определени дати, прокурорът е длъжен да се произнесе в срок от три дни (чл. 153а, ал. 2), като постановлението му подлежи на съдебен контрол (чл. 153а ал. 3 и 4). В съдебната фаза правомощието да се налага забрана за пътуване е възложено на съда, който разглежда делото (чл. 153а, ал. 5). ВКС приема, че определенията по чл. 153а, ал. 5 на разглеждащия

делото съд подлежат на обжалване пред по-горна инстанция (реш. № 129 от 8 май 2003 г. по н. д. № 780/2002 г., ВКС, I н. о.).

28. На 29 април 2006 г. горепосочените правни разпоредби са заменени от чл. 68 от Наказателно-процесуалния кодекс от 2005 г. Описаният по-горе правен режим остава непроменен, с тази разлика, че става възможно съдилищата да отменят първоначалното постановление на прокурора, с което се налага забрана за пътуване, в случаите, когато няма опасност лицето да избяга в чужбина.

ПРАВОТО

I. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛ. 6 АЛ. 1 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

29. Жалбоподателката се оплаква, че продължителността на наказателното производство срещу нея е несъвместима с изискването за „разумен срок“, предвидено в чл. 6, ал. 1 от Конвенцията, който гласи:

„Всяко лице, при решаването на ... каквото и да е наказателно обвинение срещу него, има право на ... гледане на неговото дело в разумен срок, от ... съд ...“

30. Правителството изтъква доводи, че делото е с фактическа и правна сложност и че срещу жалбоподателката са повдигнати тежки обвинения. До голяма степен забавянията преди 1998 г. са причинени от жалбоподателката, която се е укрила и е възпрепятствала разследването. Освен това правителството твърди, че жалбоподателката не се е възползвала своевременно от правото си по чл. 239а от НПК от 1974 г. делото ѝ да бъде разгледано от съда.

31. Жалбоподателката отговаря, че на 14 октомври 2004 г. е направила искане по чл. 239а от НПК от 1974 г. Обаче поради спор за подсъдност искането е разгледано едва на 18 февруари 2005 г. Освен това тя навежда доводи, че не е причинила никакви забавяния в съдебната фаза на производството. Тя твърди, че цялата продължителност на производството от около петнадесет години е прекомерна.

A. Периодът, който следва да бъде разгледан

32. Страните не спорят, че жалбоподателката е научила за образуването срещу нея наказателно производство на неопределена дата през 1995 г., когато е разговаряла по телефона с прокуратурата. Обаче Съдът приема, че положението на жалбоподателката е било съществено засегнато на 14 декември 1995 г., когато е била задържана

от германските власти във връзка с образуването срещу нея производство за екстрадиция (вж. *Фоти и други срещу Италия (Foti and Others v. Italy)*, 10 декември 1982 г., пар. 52 и 53, Серия А, № 56). Този период приключва на 26 октомври 2007 г., когато районният съд прекратява производството поради изтекла давност.

33. Съдът отбелязва, че следва да бъдат взети под внимание само тези периоди, през които делото действително е било висящо, т.е. периоди, когато не е имало влязло в сила решение, с което се прави произнасяне по обвиненията срещу жалбоподателката, и когато властите са били длъжни да се произнесат с такова решение (вж. съответно *Скоробогатова срещу Русия (Skorobogatova v. Russia)*, № 33914/02, пар. 39, 1 декември 2005 г.). Ето защо периодът между 9 юли 1999 г. и 11 октомври 2001 г. не следва да се включва в общия период, тъй като не е имало повдигнати обвинения срещу жалбоподателката поради това, че производството е било прекратено. При това положение производството е било висящо между 14 декември 1995 г. и 9 юли 1999 г. и между 11 октомври 2001 г. и 26 октомври 2007 г.

34. Съответно, разглежданият период е приблизително девет години и седем месеца, когато делото е било висящо пред органите на предварителното производство и пред разглеждащия делото съд.

В. Допустимост

35. Съдът отбелязва, че това оплакване не е явно необосновано по смисъла на чл. 35, ал. 3 (а) от Конвенцията. Той отбелязва също, че то не е недопустимо на други основания. Ето защо трябва да бъде обявено за допустимо.

С. По същество

36. Съдът отново повтаря, че въпросът за разумната продължителността на производството трябва да бъде преценяван в светлината на обстоятелствата по делото и като се вземат предвид следните критерии: сложността на делото и поведението на жалбоподателите и на съответните органи (вж. измежду много други източници *Пелисие и Саси срещу Франция (Pélissier and Sassi v. France)* [ГК], № 25444/94, пар. 67, ЕСПЧ 1999-II).

37. Като прилага тези критерии, Съдът не намира, че делото на жалбоподателката е с особена сложност. Относно поведението на жалбоподателката той отбелязва, че тя отказва да се яви пред органите на предварителното производство, което води до забавяне от около три години (вж. параграф 7 по-горе). От друга страна, Съдът установява редица забавяния на производството, които се дължат на властите, като няколко връщания на делото от прокурора на разследващите

органи, периоди на бездействие и спорове за подсъдност (вж. параграфи 13-14 по-горе).

38. Предвид на горното и отчитайки общата продължителност на производството и дължащите се на властите забавяния, Съдът намира, че продължителността на производството не отговаря на изискването за „разумен срок“.

39. Следователно е налице нарушение на чл. 6, ал. 1.

II. ТВЪРЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛ. 2 ОТ ПРОТОКОЛ № 4 КЪМ КОНВЕНЦИЯТА

40. Жалбоподателката се оплаква, че забраната да напуска страната във връзка с наказателното производство е неоснователна и прекомерна. Тя се позовава на чл. 2 от Протокол № 4, който в относимата си част гласи:

„2. Всеки е свободен да напусне пределите на всяка държава, включително и на своята.

3. Упражняването на това право не подлежи на никакви ограничения, освен на тези, предвидени в закона и необходими в едно демократично общество в интерес на националната или обществената сигурност, за поддържане на обществения ред, за предотвратяване на престъпления, за защитата на здравето и морала или на правата и свободите на другите ...“

41. Правителството изтъква доводи, че забраната е наложена по отношение на жалбоподателката законосъобразно и в интерес на наказателното правосъдие. Мярката е била необходима, тъй като жалбоподателката е възпрепятствала разследването.

42. Жалбоподателката оспорва тези доводи. Тя твърди, че забраната не е била необходима, тъй като не е имало опасност тя да се укрие.

A. Допустимост

43. Съдът отбелязва, че това оплакване не е явно необосновано по смисъла на чл. 35, ал. 3 (а) от Конвенцията. Той отбелязва също, че то не е недопустимо на други основания. Ето защо трябва да бъде обявено за допустимо.

B. По същество

44. Съдът отново изтъква, че чл. 2 от Протокол № 4 гарантира на всекиго правото да се придвижва свободно, включително и правото да напуска всяка страна. Всякакви ограничаващи това право мерки трябва да са законосъобразни, да преследват една от изброените в ал. 3 от горепосочената клауза на Конвенцията законни цели и да са

необходими в едно демократично общество, за да бъде постигната тази цел. Подобни мерки трябва да намират справедливо съотношение между обществения интерес и правата на личността (вж. *Гочев срещу България (Gochev v. Bulgaria)*, № 34383/03, пар. 44, 26 ноември 2009 г.).

45. Съдът установява, че по това дело не се оспорва, че наложената по отношение на жалбоподателката мярка представлява намеса в правата ѝ по чл. 2 от Протокол № 4.

46. Що се отнася до законосъобразността и преследваната с тази намеса законна цел, за Съда е достатъчно, че забраната е наложена на основание разпоредбите на съответното законодателство (вж. параграфи 26-28 по-горе). Нещо повече, тъй като е предназначена да осуети опасността жалбоподателката да избяга в чужбина и по този начин да осигури безпрепятственото развитие на производството и възможността да бъде изпълнена постановената по него присъда, може да се каже, че забраната е преследвала законните цели да се поддържа обществения ред и да се предотвратяват престъпления.

47. Съдът установява, че по настоящото дело забраната е наложена на 22 юли 2002 г. и е отменена на 26 октомври 2007 г., следователно е продължила около пет години и три месеца.

48. Дори и да е била основателна в началото, една мярка, която ограничава свободата на личността да се придвижва, може да стане прекомерна, ако продължи дълго време (вж. съответно *Гочев*, цитирано по-горе, пар. 49 и други позовавания).

49. Съдът отбелязва, че поне в началото властите са имали основателни опасения относно възможността жалбоподателката да избяга. Тя е отказала да съдейства на българските органи по разследването, поради което се е наложила екстрадицията ѝ от Германия и наказателното производство е било забавено с три години. Това би могло да бъде достатъчно основание за налагане на забраната в началото.

50. Обаче с течение на времето се появяват други фактори, които дават основание да се вдигне забраната: производството се движи необикновено бавно, жалбоподателката не възпрепятства разследването и не се опитва да избяга, макар че е на свобода в България, продължителното ѝ отсъствие от Германия увеличава бремето върху семейния ѝ живот и тя няма възможност да се погрижи за съпруга си, който е болен. Както изглежда, нито един от тези въпроси не е достатъчно внимателно обсъден от съдебните състави, които са разглеждали исканията и жалбите на жалбоподателката. Вместо това прокуратурата и съдебните състави продължават автоматично да се позовават на опасността жалбоподателката да се укрие – опасност, която трябва да е намаляла, като се вземе предвид колко време е изминало и очевидното бездействие на провеждащите

производството власти. Нещо повече, властите не обсъждат въпроса дали присъствието на жалбоподателката продължава да е необходимо след толкова много години разследване. Вярно е, че през август 2006 г. тя получава разрешение да пътува в чужбина на конкретни дати (вж. параграф 23 по-горе). Въпреки че тя не предоставя информация относно мотивите за даване на разрешението, Съдът не може да не отбележи, че то е дадено след като забраната е прилагана в продължение на четири години и малко преди да изтече погасителната давност, когато вече трябва да е било ясно, че има малка вероятност производството да завърши с окончателно решение.

51. Като взема предвид цялата продължителност на забраната за пътуване преди нейното вдигане, а също и другите посочени по-горе обстоятелства, Съдът намира, че българската прокуратура и съд не са обосנוвали достатъчно добре продължителната забрана, докато е съществувала, за жалбоподателката да пътува (вж. *Ринер срещу България (Riener v. Bulgaria)*, № 46343/99, пар. 128, 23 май 2006 г.).

52. Ето защо е налице нарушение на чл. 2 от Протокол № 4.

III. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛ. 8 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

53. Жалбоподателката се оплаква, че забраната за пътуване, която я възпрепятства да поддържа нормална връзка със съпруга си в Германия, представлява неоснователна намеса в нейния семеен живот. Тя се позовава на чл. 8 от Конвенцията, който в относимата си част гласи:

„1. Всеки има право на неприкосновеност на ... семейния си живот ...

2. Намесата на държавните власти в упражняването на това право е недопустима, освен в случаите, предвидени в закона и необходими в едно демократично общество в интерес на националната и обществената сигурност или на икономическото благосъстояние на страната, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защита на здравето и морала или на правата и свободите на другите.“

54. Правителството изтъква доводи, че забраната не е била прекомерна, тъй като съпругът на жалбоподателката е могъл да отиде при нея в България. Освен това жалбоподателката е имала възможност да поддържа връзка със съпруга си по телефона, да получава кореспонденция и да бъде посещавана от него през времето, когато е била задържана.

55. Жалбоподателката твърди, че продължителната и необоснована забрана за пътуване на практика е разрушила нейните отношения със съпруга ѝ в Германия, което не би могло да бъде прието като оправдано за постигането на каквато и да е било законна цел. Също така не би могло да се иска от съпруга ѝ да смекчи последиците от забраната, като се установи в България.

56. Съдът отбелязва, че това оплакване е свързано с разгледаното по-горе и поради тази причина то също трябва да бъде обявено за допустимо. Обаче предвид на основанията, поради които установява, че е налице нарушение на чл. 2 от Протокол № 4 (вж. по-конкретно параграф 50 по-горе), Съдът не намира за необходимо да разглежда отново същите факти във връзка с чл. 8 (вж. *Ринер*, цитирано по-горе, пар. 134 и *А. Е. срещу Полша (А. Е. v. Poland)*, № 14480/04, пар. 53 и 54, 31 март 2009 г.).

IV. ОПЛАКВАНИЯТА НА ЖАЛБОПОДАТЕЛКАТА В ОСТАНАЛАТА ИМ ЧАСТ

57. Жалбоподателката, като се позовава на чл. 6, ал. 3 (а) и (с) от Конвенцията, се оплаква също, че не е била своевременно уведомена относно характера и причините за обвинението срещу нея и че не ѝ е била дадена възможност да се срещне с адвоката си при задържането ѝ от българските власти на 12 декември 1998 г. Освен това тя се оплаква по чл. 5, ал. 1, 2 и 3 от Конвенцията, че арестуването ѝ на 12 декември 1998 г. и на 2 юли 2002 г. е било незаконосъобразно, че не е била своевременно уведомена за основанията за неговото извършване и не е била изправена своевременно пред съдия.

58. Съдът разглежда представените от жалбоподателката оплаквания в останалата им част. Предвид материалите, с които разполага, и доколкото свързаните с тези оплаквания въпроси влизат в неговата компетентност, Съдът смята, че те не разкриват наличие на нарушение на изложените в Конвенцията и протоколите към нея права и свободи.

59. Следователно, в тази ѝ част жалбата трябва да бъде отхвърлена на основание чл. 35, ал. 3 (а) и 4 от Конвенцията като явно необоснована.

V. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

60. Член 41 от Конвенцията гласи:

„Ако съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или на протоколите към нея и ако вътрешното право на високодоговарящата страна допуска само частично обезщетение за последиците от това нарушение, съдът присъжда, ако това е необходимо, справедливо удовлетворение на потърпевщата страна.“

А. Вреди

1. Имуществени вреди

61. Жалбоподателката претендира следните суми за имуществени вреди: 1) 40 000 евро, които съпругът ѝ е заплатил, за да покрие разходите ѝ за живот в България през периода от 2002 до август 2006 г.; и 2) 4 426 евро за самолетни билети. В подкрепа на тези искания тя представя копия от банкови извлечения, резервации за полети със самолет и билети за самолет от края на 2006 и 2007 г. във връзка с нейни пътувания. Някои от билетите се отнасят за дати след отпадането на забраната за пътуване.

62. Правителството заявява, че няма причинна връзка между плащаната от съпруга на жалбоподателката издръжка и нарушенията на Конвенцията, тъй като вероятно тя е била издържана от съпруга си и преди разглеждания период. Освен това правителството навежда доводи, че претенцията за пътните разноски не е подкрепена от достатъчно доказателства.

63. Съдът намира, че горепосочените искания не са подкрепени от убедителни доказателства. Що се отнася до сумите, за които се твърди, че са заплатени от съпруга на жалбоподателката за нейните разходи за живот, тя не е установила по убедителен начин характера на твърдяните плащания и наличието на причинна връзка с установените нарушения (вж. *Ринер срещу България*, цитирано по-горе, № 46343/99, пар. 163). Същото се отнася до искането за цената на самолетните билети. Съответно, Съдът отхвърля исканията за обезщетение за имуществени вреди.

2. Неимуществени вреди

64. Жалбоподателката претендира 1 250 000 евро за периода, през който ѝ е било забранено да напуска страната и като цяло за нарушенията на Конвенцията по нейното дело.

65. Правителството намира, че претенцията е прекомерна.

66. Съдът смята, че жалбоподателката трябва да е претърпяла неимуществени вреди в резултат на установените по настоящото дело нарушения на Конвенцията. Предвид материалите, с които разполага, и като се произнася по справедливост, Съдът присъжда в полза на жалбоподателката сумата от 5 000 евро, плюс всякакви данъци, с които тази сума би могла да бъде обложена.

В. Разноски

67. Жалбоподателката претендира 2 769,60 евро за разноски по производството пред Съда, от които 2 400 евро са за адвокатски

хонорар и 369,60 евро – за разходите за пътуването на адвоката ѝ до Хановер. Освен това тя претендира 4 000 лв. за адвокатски хонорари, заплатени във връзка с производството в страната и 1 500 лв., платени за гаранцията ѝ. Тя представя почасов работен график във връзка с производството пред Съда и разписки за пътните разходи.

68. Правителството намира, че тези суми са прекомерни и необосновани. Що се отнася до сумата за гаранцията, то твърди, че тя трябва да е била възстановена на жалбоподателката след прекратяването на производството.

69. Съдът отново подчертава, че един жалбоподател има право да му бъдат възстановени разходите по производството дотолкова, доколкото е доказано, че те са понесени действително и са необходими, както и че са разумни по своя размер. По настоящото дело, като взе предвид представените документи и посочените критерии, Съдът намира, че е разумно в полза на жалбоподателката да се присъди сумата от 1 000 евро.

С. Лихва за забава

70. Съдът намира, че е правилно лихвата за забава да се основава на пределната ставка за заеми на Европейската централна банка, като към нея се добавят три процента.

ПО ИЗЛОЖЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО

1. *Обяви* за допустими оплакванията относно продължителността на производството, забраната за напускане на страната и твърдяната намеса в семейния живот на жалбоподателката, а за недопустима жалбата в останалата ѝ част;
2. *Реши*, че е налице нарушение на чл. 6, ал. 1 от Конвенцията във връзка с прекомерната продължителност на наказателното производство срещу жалбоподателката;
3. *Реши*, че е налице нарушение на чл. 2 от Протокол № 4 към Конвенцията;
4. *Реши*, че не е необходимо да разгледа отделно оплакването по чл. 8 от Конвенцията;
5. *Реши*

(а) че държавата ответник трябва да заплати на жалбоподателката в срок от три месеца от датата, на която решението става окончателно по член 44, алинея 2 от Конвенцията, следните суми, които следва да бъдат превърнати в български лева по курса, приложим към датата на плащането:

(i) 5 000 EUR (пет хиляди евро) за неимуществени вреди, плюс всякакви данъци, с които тази сума би могла да бъде обложена;

(ii) 1 000 EUR (хиляда евро) за разноси, плюс всякакви данъци, с които жалбоподателката би могла да бъде обложена;

(б) че след изтичането на горепосочените три месеца до изплащането на определените суми, за срока на забава върху тях се начислява проста лихва, равна на пределната ставка по заеми на Европейската централна банка, увеличена с три процента;

6. *Отхвърли* претенцията на жалбоподателката за справедливо удовлетворение в останалата ѝ част.

Изготвено на английски език и оповестено в писмена форма на 7 юни 2011 г. съобразно чл. 77, ал. 2 и 3 от Правилника на Съда.

Фатош Арачи
Заместник-секретар

Николас Браца
Председател